

SEMINARIUM DOKTORANCKIE

„NIGDY NIE BYLIŚMY NOWOCZEŚNI”: Od gabinetu osobliwości do posthumanizmu

Prowadzący:

dr hab. Zofia Kolbuszewska, prof. UW

Treści :

1. Osobliwe wizje nowoczesności (Martin), której nigdy nie było (Latour) (2h)
2. Odzwierciedlenie makrokosmosu w mikrokosmosie wunderkammer (Pomian) i cyfrowe gabinety osobliwości (Burda) (2h)
3. Wyobraźnia kryminalna i laboratorium CSI (badanie miejsce zbrodni) jako gabinet osobliwości, pałac pamięci i teatr anatomiczny (2h)
4. Osobliwa perspektywa: anamorfoza w sztuce (Baltrušaitis; Quay Brothers), literaturze i kulturze nowoczesnej (2h)
5. Cykl barokowy Neala Stephensona i barokowe korzenie nowoczesności (2h)
6. Korzenie horroru w erze osobliwości (Castillo) (2h)
7. Między nieożywionym a tym co ożywione: jak skonstruować człowieka (albo o lalkach, automatach, golemach i cyborgach) (Braidotti; Graham) (2h)
8. Dryfujące granice: osoby, rzeczy (Johnson), śmieci (2h)
9. „Dlaczego nigdy nie byliśmy ludźmi?” (Bakke); film „Splice”(Istota) (2h)
10. Płeć śmierci (Białostocki, Quay Brothers) (2h)
11. Melancholia nowoczesnego człowieka (Starobinsky; Bieńczyk) (2h)
12. Anatomia melancholii i melancholia nowoczesnej historii (Klibansky; Benjamin) (2h)
13. Parergon, zwierciadła (Stoichita) i cyfrowy gabinet osobliwości w „Księgach Prospera” (Greenaway) (2h)
14. „Czego chcą obrazy”? (Mitchell) (2h)
15. „Postludzka humanistyka” (Braidotti) i co Szekspirowi „po człowieku” (Herbrechter i Callus)? (2h)

Literatura obowiązkowa:

Bakke, Monika. Bio-transfiguracje: sztuka i estetyka posthumanizmu. Poznań: Wydawnictwo UAM, 2015. [wybrane fragmenty]

Baltrušaitis, Jurgis. Anamorfozy albo Thaumaturgus opticus, przełożył Tomasz Stróżyński. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 2009. [wybrane fragmenty]

Bałus, Wojciech. Mundus melancholicus: melancholiczny świat w zwierciadle sztuki. Kraków: Universitas, 1996. [wybrane fragmenty]

- Benjamin, Walter. Anioł historii: eseje, szkice, fragmenty, przełożyli Krystyna Krzemieniowa, Hubert Orłowski, Janusz Sikorski. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 1996. [wybrane fragmenty]
- Benjamin, Walter. Źródła dramatu żałobnego w Niemczech, przełożył Andrzej Kopacki. Warszawa: Wydawnictwo Sic!, 2013. [wybrane fragmenty]
- Białostocki, Jan. Płeć śmierci. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 1999. [wybrane fragmenty]
- Bieńczyk, Marek. Oczy Dürera. O melancholii romantycznej. Warszawa: Wydawnictwo Sic!, 2002. [wybrane fragmenty]
- Braidotti, Rosi. Po człowieku, przełożyły Joanna Bednarek i Agnieszka Kowalczyk. Warszawa: PWN, 2014. [wybrane fragmenty]
- Klibansky, Raymond, Erwin Panofsky, Fritz Saxl. Saturn i Melancholia, przełożyła Anna Kryczyńska. Kraków: Universitas, 2009. [wybrane fragmenty]
- Latour, Bruno. Nigdy nie byliśmy nowocześni, przełożył Maciej Gdula. Warszawa: Oficyna Naukowa, 2011.
- Mitchell, WJT. „Czego chcą obrazy” w: Kurz, Iwona, Paulina Kwiatkowska i Łukasz Zaremba. Antropologia kultury wizualnej: zagadnienia i wybór tekstów. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. 185-189.
- Muniak, Radosław Filip. Efekt lalki: lalka jako obraz i rzecz. Kraków: Universitas, 2012.
- Pomian, Krzysztof. Zbieracze i osobliwości, przełożył Andrzej Pieńkos. Warszawa: PIW, 1996. [wybrane fragmenty]
- Starobinsky, Jean. Atrament melancholii, przełożyła Krystyna Belaid. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 2017. [wybrane fragmenty]
- Stephenson, Neal. Cykl barokowy, przełożył Wojciech Szypuła. Warszawa: Wydawnictwo MAG, 2005-2008. [wybrane fragmenty]
- Stoichita, Victor. Ustanowienie obrazu. Metamalarstwo u progu ery nowoczesnej, przełożyła Katarzyna Thiel-Jańczuk. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 2011. [wybrane fragmenty]

Literatura uzupełniająca:

- Bolzoni, Lina. The Gallery of Memory: Literary and Iconographic Models in the Age of the Printing Press, przełożył Jeremy Parzen. Toronto: University of Toronto Press, 2001.
- Boyle, Jen E. Anamorphosis in Early Modern Literature: Mediation and Affect. London: Routledge, 2016.
- Burda, Hubert. The Digital Wunderkammer: 10 Chapters on the Iconic Turn. Munich: petrarca verlag, 2011.
- Castillo, David R. Baroque Horrors: Roots of the Fantastic in the Age of Curiosities. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2010.
- Czaja, Dariusz. Znaki szczególne: Antropologia jako ćwiczenie duchowe. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2013.

Graham, Elaine L. *Representations of the Post/Human: Monsters, Aliens and Others in Popular Culture*. New Brunswick: Rutgers University Press, 2002.

Herbrechter, Stefan. *Posthumanism: A Critical Analysis*. London: Bloomsbury, 2013.

Herbrechter, Stefan i Ivan Callus. *Posthumanist Shakespeares*. Basingstoke: Palgrave, 2012.

Johnson, Barbara. *Persons and Things*. Cambridge: Harvard University Press, 2010.

Jeleński, Konstanty A. *Bellmer albo anatomia nieświadomości fizycznej i miłości*. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 1998.

Kurz, Iwona, Paulina Kwiatkowska i Łukasz Zaremba. *Antropologia kultury wizualnej: zagadnienia i wybór tekstów*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2012.

Martin, David L. *Curious Visions of Modernity: Enchantment, Magic and the Sacred*. Cambridge: MIT Press, 2011.

Warburg, Aby. *Atlas obrazów Mnemosyne*, przełożyli Paweł Brożyński i Małgorzata Jędrzejczyk. Warszawa: Narodowe Centrum Kultury, 2016.

Wieczorkiewicz, Anna. *Muzeum ludzkich ciał. Anatomia spojrzenia*. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria, 2000.

Wojnowski, Konrad. *Pożyteczne katastrofy*. Kraków: Universitas, 2016.

Filmografia:

De Artificiali Perspectiva, or Anamorphosis, reż. Quay Brothers. 1991.

Prospero's Books (Księgi Prospera), reż.. Peter Greenaway. 1991.

Splice (Istota), reż.. Vincenzo Natali. 2009.

The Piano Tuner of Earthquakes, reż. Quay Brothers. 2005.

Warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę (na podstawie prac indywidualnych i zespołowych oraz dyskusji podczas seminarium)